

PILAR 3 2019

OFFENTLIGGJØRING AV
FINANSIELL INFORMASJON
ETTER
KAPITALKRAVFORSKRIFTEN

Pareto Bank ASA
25. mars 2020

INNHOLDSFORTEGNELSE

1	Innledning	3
2	Basel II – Kapitaldekningsregler	4
2.1	Pilar 1 - Minimumskrav til ansvarlig kapital.....	4
2.2	Pilar 2 - Vurdering av samlet kapitalbehov og tilsynsmessig oppfølging	4
2.3	Pilar 3 - Offentliggjøring av finansiell informasjon.....	5
3	Minstekrav til kapital	6
4	Ansvarlig kapital og kapitalkrav	7
4.1	Ansvarlig kapital	7
4.2	Kapitalkrav og uvektet kjernekapitalandel	8
5	Kapitalplanlegging	10
5.1	Kapitalmål.....	10
5.2	Utbyttepolicy	10
5.3	Kapitalplan	11
6	Styring og kontroll av risiko	12
6.1	Prosess for vurdering av risikoeksponering og kapitalbehov (ICAAP).....	12
6.2	Bruk av ICAAP	12
6.3	Risikoområder	13
6.3.1	Kredittrisiko	13
6.3.2	Utlånsvekst.....	13
6.3.3	Markedsrisiko (rente- og valutarisiko)	13
6.3.4	Kredittspreadrisiko.....	13
6.3.5	Likviditetsrisiko	13
6.3.6	Operasjonell risiko	14
6.3.7	Andre identifiserte risikoformer	14
6.4	Ledelsesmessig styring og kontroll	14
6.5	Risikoevaluering og risikoreduserende tiltak	15
7	Oppsummering og vurdering av kapitalbehovet	16

1 INNLEDNING

Dette dokumentet gir en beskrivelse av risiko- og kapitalstyring i Pareto Bank og dekker krav i kapitalkravsforskriften om offentliggjøring av finansiell informasjon (Pilar 3) i henhold til Basel II regelverket.

Informasjonen som fremkommer er basert på tall per 31.12.2019 om ikke annet er opplyst, og oppdateres normalt årlig. Banken gjennomfører minimum årlig en analyse av kapitalbehovet for å vurdere om det er samsvar mellom valgt risikonivå og bankens soliditet (ICAAP). Dette dokument oppdateres i samsvar med analysen som gjøres.

Finanstilsynet gjennomførte i 2017 sin vurdering av Pareto Banks risikoer, kapitalbehov og likviditetsbehov (SREP). Banken fikk da et vedtak om at banken skal ha kapital tilsvarende minst 3,2 % av risikovektet beregningsgrunnlag for å dekke risikoer som ikke, eller bare delvis, er dekket i pilar 1. Pilar 2 kravet skal dekkes av ren kjernekapital. Banken hører til SREP-gruppe 3 og vil gjennomgå en detaljert SREP vurdering med skriftlig tilbakemelding minst hvert tredje år og en forenklet og overordnet SREP-vurdering årlig. Neste hovedvurdering ventes i 2020.

For ytterligere informasjon om bankens finansielle stilling og utvikling vises det til bankens års- og delårsrapporter mv. som er tilgjengelig på bankens hjemmeside www.paretobank.no/investor/.

Årsregnskapet er utarbeidet i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards og tilhørende fortolkninger som fastsatt av EU, samt de ytterligere norske opplysningskravene som følger av regnskapsloven herunder årsregnskapsforskriften for banker, finansieringsforetak m.m.

Banken inngår ikke i konsern og utarbeider kun selskapsregnskap (morbank).

2 BASEL II – KAPITALDEKNINGSREGLER

Gjeldende kapitaldekningsregelverk (Basel II) baserer seg på 3 pilarer:

- Pilar 1 - Minimumskrav til ansvarlig kapital
- Pilar 2 - Vurdering av samlet kapitalbehov og tilsynsmessig oppfølging
- Pilar 3 - Markedsdisiplin og krav til ekstern rapportering og risikoforhold.

Under er det redegjort nærmere for innholdet i de enkelte pilarene.

2.1 Pilar 1 - Minimumskrav til ansvarlig kapital

Minstekravet til kapitaldekning er 8 %. Minstekravet omfatter krav til sammensetning av ansvarlig kapital, krav til beregningsgrunnlaget for kredittrisiko samt eksplisitte kapitalkrav for operasjonell risiko, motpartsrisiko og markedsrisiko.

Pareto Bank har valgt standardmetoden for beregning av kapitalkravet for kredittrisiko, standardisert metode for beregning av kapitalkravet for motpartsrisiko for derivater og basismetoden for beregning av kapitalkravet for operasjonell risiko. Banken har ingen handelsportefølje eller eksponering som gjør at banken p.t. omfattes av kapitalkravet for markedsrisiko.

Etter standardmetoden for beregning av kapitalkravet for kredittrisiko spesifiseres bankens eiendeler/forpliktelser i ulike engasjementskategorier med ulike vekter for kapitalkrav. Vektene avhenger av motpart, sikkerheter og type engasjement og om disse er i mislighold eller ikke.

Etter basismetoden for beregning av kapitalkravet for operasjonell risiko beregnes kapitalkravet som 15 % av gjennomsnittlig inntekt siste 3 år.

EUs kapitalkravsregelverk CRD4 (direktiv 2013/36) og CRR (forordning 575/2013) tredde i kraft i Norge den 31.12.2019. Kapitalkravsforskriften ble samtidig opphevet. Innføring av CRD4 og CRR innebærte bortfall av Basel I gulv for IRB banker og innføring av den såkalte "SMB-rabatten" for banker som følger standardmetoden. For å hindre at norske banker ikke reduserer sin soliditet som følge av denne endringen, vedtok Finansdepartementet å øke systemrisikobufferen med tilsammen 1,5 prosentpoeng. Økningen skjer først for mindre banker (banker som ikke bruker A-IRB metoden) fra utgangen av 2022.

2.2 Pilar 2 - Vurdering av samlet kapitalbehov og tilsynsmessig oppfølging

Pilar 2 er basert på at bankens styre minimum årlig skal gjennomføre en intern prosess (ICAAP) for å vurdere om det er samsvar mellom risikonivå og bankens kapitalbehov. I dette ligger det at banken må vurdere størrelse og sammensetning av den samlede kapitalen som banken vurderer at den må holde i forhold til risikoprofil. Kapitalbehovet må også vurderes i forhold til Pilar 1-kravet og nivået på faktisk ansvarlig kapital. Det skal utarbeides en strategi og kapitalplan for å opprettholde bankens soliditet og hvordan banken har til hensikt å tilpasse sitt kapitalnivå fremover.

ILAAP er bankens interne vurdering av egen likviditets- og finansieringsrisiko. Formålet med ILAAP er å vurdere om bankens likviditetsreserver og finansieringsstrukturer er tilstrekkelig og om kvaliteten på styring og kontroll er tilfredsstillende.

Tilsynsmyndighetene skal gjennomgå og evaluere bankens interne vurdering av kapitalbehov, kapitalstrategi, likviditetsstyring og finansieringsstrategi. I tillegg skal tilsynsmyndighetene overvåke og sikre overholdelse av de myndighetspålagte kapitalkravene. Tilsynsmyndighetene vil kunne iverksette tilsynsmessige tiltak om de ikke er tilfreds med resultatene av prosessen.

2.3 Pilar 3 - Offentliggjøring av finansiell informasjon

Pilar 3 skal supplere minimumskravene i Pilar 1 og den tilsynsmessige oppfølging i Pilar 2. Pilar 3 skal bidra til økt markedsdisiplin gjennom krav til offentliggjøring av finansiell informasjon for å bidra til at ulike markedsaktører kan vurdere bankens risikonivå, bankens styring og kontroll med risikoene samt bankens kapitalisering.

Kravet innebærer at banken skal offentliggjøre beregningen av kapitalkravet—herunder spesifisering av risikovektet beregningsgrunnlag og ansvarlig kapital—samt redegjøre for styring og kontroll. Metoder banken bruker for å vurdere kapitalbehovet og rutiner for kontroll og styring av de ulike risikoer skal beskrives.

Krav til offentliggjøring om kapital og risikoforhold er regulert i åttende del av CRR. Kravet dekkes av dette dokumentet samt av årsrapporten 2019 for Pareto Bank ASA.

3 MINSTEKRAV TIL KAPITAL

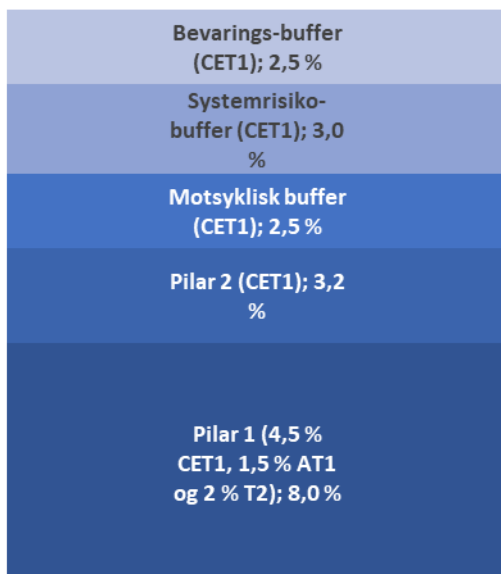
Gjeldende kapitalregelverk er som følger:

- Minstekrav på 8 % som kan fylles av 1,5 % fondsobligasjoner (additional tier 1) og 2,0 % ansvarlig lån (tier 2). Minst 4,5 % må bestå av ren kjernekapital
- Kapitalbevaringsbuffer av ren kjernekapital på 2,5 % for å sikre at bankene opprettholder en buffer av kapital som kan brukes til å absorbere tap i perioder med finansielt og økonomisk stress.
- Systemrisikobuffer av ren kjernekapital på 3 %. Systemrisikobufferen økes til 4,5 % fra utgangen av 2019 for de største (A-IRB) bankene, mens økningen trer i kraft for mindre banker fra utgangen av 2022.
- Motsyklisk buffer av ren kjernekapital. Denne er satt til 2,5 % fra 31.12.2019. Bufferen skal bestå av ren kjernekapital. Motsyklisk buffer kan maksimalt settes til 2,5 % utenom særlige tilfeller.
- Kapitalkravet for pilar 2 skal dekke risiko som ikke, eller bare delvis, er dekket under pilar 1. Den tar utgangspunkt i enkeltrisikoeer og foretakets egne beregninger.
- Det forventes at alle banker har i tillegg en kapitalkravsmargin ("Pillar 2 Guidance"). Kapitalkravsmarginen skal sikre at banken ikke kommer under minstekravet til ren kjernekapitaldekning, og bestemmes ut fra bankens egne stresstester, Tilsynets egne stresstester og eventuelle risikoreduserende handlinger.

Banken fikk et pilar 2-krav vedtatt av Finanstilsynet på 3,2 % av vektet beregningsgrunnlag i SREP for 2017. Bankens minstekrav til ren kjernekapital inklusiv pilar 2 er 15,7 % per 31.12.2019.

Kapitalkravene kan illustreres slik:

**Minstekrav samlet (CET1) 15,7 %
pr. 31.12.2019**

Bankens kapitalmål for 2019 ligger på 16,2 %. Banken er godt kapitalisert med en ren kjernekapitaldekning på 17,4 % pr 31.12.2019 og venter å ligge noe over målnivået innen utgangen av 2020 for å delvis fase inn det økte kravet til systemrisikobufferen.

4 ANSVARLIG KAPITAL OG KAPITALKRAV

Bankens ansvarlige kapital ved utgangen av 2019 tilfredsstilte både lovpålagte minstekrav til kapital og bankens egne kapitalmål med god margin. Under følger en oversikt over bankens ansvarlige kapital og minimumskravet til ansvarlig kapital etter Pilar 1 beregnet etter standardmetoden for kredittrisiko og motpartsrisiko og basismetoden for operasjonell risiko pr. 31.12.2019.

4.1 Ansvarlig kapital

Bankens ansvarlige kapital består av 3 ulike typer kapital:

- Ren kjernekapital (CET1)
- Hybridkapital (AT1)
- Tilleggskapital (T2)

Banken bygger opp egenkapital gjennom inntjening i tillegg til eventuelle aksjeemisjoner. I juni 2019 hentet banken inn kr 400 mill. gjennom en rettet emisjon. Formålet med emisjonen var å styrke bankens evne til lønnsom vekst og å være klare for potensielle endringer i kapitalkrav.

Videre har banken utestående kr 200 mill. i fondsobligasjoner (hybridkapital) og kr 270 mill. i ansvarlige lån (tilleggskapital) pr. 31.12.2019.

(MNOK)	31.12.2018	31.12.2019
Ren kjernekapital (CET1)	2.228	2.825
Hybridkapital (AT1)	200	200
Tilleggskapital (T2)	270	270
Ansvarlig kapital totalt	2.698	3.295
Ren kjernekapitaldekning	16,1 %	17,4 %
Kjernekapitaldekning	17,6 %	18,7 %
Kapitaldekning	19,5 %	20,3 %

Banken hadde en ren kjernekapitaldekning på 17,4 % pr. 31.12.2019. Den rene kjernekapitaldekningen økte fra året før som følge av god inntjening og en aksjeemisjonen i juni 2019.

Pareto Bank har utestående to evigvarende fondsobligasjonslån på hhv. kr 150 mill og kr 50 mill. Lånet på kr 150 mill. er utstedt 30.05.2018 og løper med en rente på 3 mnd. NIBOR + 400 bp. Det andre lånet på kr 50 mill. er utstedt 27.06.2019 og løper med en rente på 3 mnd. NIBOR + 425 bp. Begge lånene er evigvarende med innløsningsrett for utsteder etter 5 år fra utstedelsesdato, uten insentiv til tilbakebetaling.

Banken har også utstedt to ansvarlige obligasjonslån på til sammen kr 270 mill. Lånet på kr 120 mill. ble utstedt 14.12.2016 og løper med en rente på 3 mnd. NIBOR + 290 bp. Det andre lånet på kr 150 mill. ble utstedt 27.06.2019 og løper med rente på 3 mnd. NIBOR + 250 bp. Lånene løper i 10 år med innløsningsrett etter 5 år fra utstedelsesdato.

Lånenavn	Type	Hovedstol (MNOK)	Calldato
Pareto Bank ASA 16/26 FRN C SU	Ansvarlig lån	120	14.12.2021
Pareto Bank ASA 19/29 FRN C SU	Ansvarlig lån	150	27.06.2024
Pareto Bank ASA 18/PERP FRN C	Fondsobligasjon	150	30.05.2023
Pareto Bank ASA 19/PERP FRN C	Fondsobligasjon	50	27.06.2024

4.2 Kapitalkrav og uvektet kjernekapitalandel

Tabellen viser bankens ansvarlige kapital samt beregningsgrunnlag og kapitalkrav for bankens balanse- og utenom balanseposter (garantier og ubenyttede kredittrammer) pr. 31.12.2019 fordelt på engasjementskategori.

(NOK 1.000)	
Innbetalt og opptjent egenkapital	3.057.463
Avsatt utbytte	-195.585
Fradrag 0,1% av absoluttverdi finansielle instrumenter til virkelig verdi	-3.298
Fradrag immaterielle eiendeler	-33.165
Sum ren kjernekapital	2.825.415
Ansvarlig lånekapital (Tier 1)	200.000
Sum kjernekapital	3.025.415
Ansvarlig lånekapital (Tier 2)	270.000
Sum ansvarlig kapital	3.295.415

(NOK 1.000)	Beregningsgrunnlag	Kapitalkrav
Lokale og regionale myndigheter (herunder kommuner)	30.168	2.413
Institusjoner	153.855	12.308
Foretak	9.542.285	763.383
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	4.980.848	398.468
Forfalte engasjementer	154.434	12.355
Obligasjoner med fortrinnsrett	211.155	16.892
Andeler i verdipapirfond	-	-
Øvrige engasjementer	80.839	6.467
Kapitalkrav kredittrisiko standardmetoden (SA)	15.153.584	1.212.287
Kapitalkrav for operasjonell risiko	1.115.700	89.256
Fradrag for nedskrivninger på grupper av utlån	-53.659	-4.293
Minimumskrav til ansvarlig kapital	16.215.625	1.297.250
Overskudd av ansvarlig kapital		1.998.165
Kapitaldekning		20,32 %
Kjernekapitaldekning		18,66 %
Ren kjernekapitaldekning		17,42 %

Bankens beholdning av sertifikater og obligasjoner har i hovedsak motpart i engasjementskategoriene Stater og sentralbanker, lokale og regionale myndigheter og (finans-) institusjoner.

Banken har en uvektet kjernekapitalandel på 15,7 % pr. 31.12.2019. Banken bruker standardmodellen og har en vektning på tilnærmet 100 % på de fleste utlånsområder. Banken girer ikke opp sin kapital på samme måte som IRB-banker eller banker med produkter med lavere kapitalvektning. Banken har dermed mer kapital for hver utlånskroner enn en gjennomsnittlig bank, og har dermed en større evne til å absorbere tap.

5 KAPITALPLANLEGGING

5.1 Kapitalmål

Styret har fastsatt et kapitalmål for ren kjernekapitaldekning på 16,2 % per 31.12.2020 med en kapitalkravsmargin på 0,5 prosentpoeng. Dette forutsetter uendret krav til pilar 2 i 2020. Minstekravet på 15,7 % dekker kapitalbehovet for iboende risikoer sett på 12 måneders sikt. Kapitalmålet på 16,2 % dekker i tillegg kapitalbehovet sett i et fremoverskuende perspektiv.

Kapitalmålet skal i henhold til Finanstilsynets rundskriv 12/2016 (revidert i 2019) oppfylle følgende kriterier:

- Det skal ta hensyn til bankens forretningsmodell.
- Det skal ta hensyn til bankens handlingsrom for kapitalstyring.
- Det skal sikre at banken kan opprettholde en normal utlånsvekst under vanskelige forhold.
- Det skal understøtte tilgang til kapitalmarkedene under vanskelige markedsforhold.

Banken har en høy lønnsomhet gjennom sin forretningsmodell som gir den en solid evne til å absorbere tap. Banken har hatt en gjennomsnittlig egenkapitalavkastning på 15,5 % i perioden 2013 til 2018. Denne lønnsomheten gjør at banken bygger kapital raskt, selv i perioder med stress. Dette gjør at kapitaldekningen faller sakte selv ved store tap, fordi den underliggende friske delen av porteføljen genererer betydelige inntekter. Dette vil også understøtte tilgangen til kapitalmarkedet i en situasjon med store tap.

Bankens utlånsportefølje har kort gjennomsnittlig løpetid. Ved å redusere vekst på nye lån og gitt den naturlig høye innfrielsestakten vil utlånsvolumet falle relativt raskt. Banken har ved dette svært effektive tiltak tilgjengelig dersom det skulle bli behov for å redusere beregningsgrunnlaget.

Banken har en høy uvektet kjernekapitalandel på 15,7 % per 31.12.2019. Banken bruker standardmodellen og har en risikovekting på tilnærmet 100 % på de aller fleste utlånsområder, og har dermed en relativt reell evne til å absorbere tap.

Banken har gjennomført stresstester for å estimere kapitalbehovet under et scenario med tap. Det er også gjort omvendte stresstester som viser at banken tåler et stort tap uten å gå under minstekravet til ren kjernekapitaldekning i en systemkrise.

God tapsabsorberende evne gjennom lønnsomhet, fleksibilitet i styring av balansen på grunn av korte løpetider, og en høy uvektet kapitaldekning sammen med resultatene av stresstester underbygger styrets beslutning om å sette kapitalmålet for ren kjernekapital til 16,2 %, med en kapitalkravsmargin på 0,5 prosentpoeng fra 31.12.2020.

5.2 Utbyttepolicy

Pareto Banks langsiktige ambisjon er å levere en egenkapitalavkastning etter skatt på 15 % og gjennom dette skape god avkastning for bankens aksjonærer i form av utbytter og verdiutvikling på aksjen.

Det er bankens intensjon å utbetale 50 % eller mer av årets resultat etter skatt som utbytte med mindre bankens kapitalbehov tilsier noe annet. Overskuddskapital kan også bli utbetalt til aksjonærene som utbytte.

Banken reviderte sin utbyttepolicy i mars 2020 fra en minimum utbyttegrad på 25 % til en intensjon på 50 %.

Pareto Bank har siden oppstarten i 2008 og til og med 2018 utbetalt til sammen 6,44 kroner (etter splitt) i utbytte. Banken har møtt økte kapitalkrav gjennom å gi lavere utbytte i perioder med utlånsvekst.

Styret foreslår et utbytte på kr 2,80 pr. aksje for 2019. Dette utgjør 50 % av bankens resultat tilordnet aksjonærer etter skatt. Pareto Bank har vært igjennom en periode med kapitaloppbygging og er riktig kapitalisert. Kapitalkravene er mer avklart, og bankens lønnsomhet er god.

Utbytte	2014	2015	2016	2017	2018	2019*
Resultat pr. aksje etter skatt	3,63	3,91	4,08	5,28	5,55	5,57
Ubytte pr. aksje	0,60	0,00	1,00	1,60	0,70	2,80
Prosent av resultat	16 %	0 %	25 %	30 %	13 %	50 %

* foreslått utbytte

5.3 Kapitalplan

Styret skal påse at banken til enhver tid tilfredsstiller gjeldende kapitalkrav og for å sette et kapitalmål som sikrer at banken er godt nok kapitalisert for å dekke sine risikoer og har tilgang til markedsfinansiering på tilfredsstillende vilkår.

Styrets kapitalstyring består blant annet av opptak av aksjekapital og ansvarlig lånekapital samt kapitaloppbygging ved inntjening.

Banken bygger kapital gjennom lønnsom vekst. I bankens langtidsplan er det lagt opp til at bankens inntjening vil bygge opp tilstrekkelig kapital til å dekke kapitalbehovet som kommer av økt eksponering gjennom utlånsvekst.

6 STYRING OG KONTROLL AV RISIKO

Risikostyring og internkontroll er hva banken gjennom organisering og rutiner gjør for å sikre sine og kundenes verdier og en forsvarlig drift. Måloppnåelse forutsetter systematisk strategiarbeid og planlegging, identifisering av risikoforhold, valg av risikoprofil, samt etablering og gjennomføring av kontrolltiltak for å trygge at målene nås.

6.1 Prosess for vurdering av risikoeksponering og kapitalbehov (ICAAP)

ICAAP er bankens styringsverktøy for analyse og vurdering av bankens faktiske og fremtidige kapitalbehov og av risikonivå. Dette for å sikre en effektiv og hensiktsmessig prosess for styring av bankens risiko- og kapitalanvendelse.

Banken skal påse at det gjennomføres analyser av hele sin virksomhets risikonivå og kapitalbehov for å vurdere om det er samsvar mellom valgt risikonivå og bankens soliditet (ICAAP).

- a) ICAAP omfatter:
- oppsummering av bankens finansielle situasjon og soliditet
 - sammensetning og nivå på de risikotyper banken er eksponert for og kvaliteten på bankens styring og kontroll
 - gjennomføring av stresstester knyttet til alvorlige økonomisk tilbakeslag
 - en samlet vurdering av bankens kapitalbehov tilpasset risikonivået
 - en beskrivelse av bankens kapitalplan, -mål og -strategi på kort og lang sikt
 - en beskrivelse av bankens likviditets- og finansieringsrisiko, styring og kontroll
- b) ICAAP forankres i organisasjonen ved at:
- ICAAP-prosess gjennomføres minst årlig og ved større endringer i bankens risikosammensetning
 - modellverktøyet i ICAAP er innarbeidet i bankens risikoklassifiseringsmodell og benyttes til kapitalallokering og risikoprising
 - ICAAP er godt integrert i bankens strategi- og budsjettarbeid og ved utarbeidelse av gjenopprettingsplan
 - bankens kapitalsituasjon og vurdering av løpende krav til Pilar 2 vurderes månedlig av bankens styre
 - ICAAP-arbeidet er gjenstand for en periodisk intern og ekstern vurdering

6.2 Bruk av ICAAP

ICAAP er bankens styringsverktøy og vurdering av bankens faktiske og fremtidige kapitalbehov, og vurdering av risikonivå. Dette setter krav til bankens kompetanse, metoder og systemer for en optimalisering av bankens kapital.

I samtlige av bankens forretningsaktiviteter vurderes løpende kapitalbruk etter en Pilar 2-vurdering opp mot risiko og lønnsomhet, både initielt og løpende. Bankens kundelønnsomhetsmodell er bygget opp rundt Pilar 2. De samme prinsippene brukes også innenfor plassering av bankens overskuddslikviditet.

Bankens rapportering til ledelse, styre og revisor bygger på bankens vedtatte policyer og retningslinjer. I dette ligger policyer for risikostyring og internkontroll innenfor del ti i CRR/CRD4-forskriften. Kapitalisering og oppfyllelse av pilar 1- og pilar 2-krav så vel som bankens kapitalmål rapporteres regelmessig til bankens styret av complianceansvarlig. Videreutvikling av eksisterende og utvikling av nye forretningsområder vurderes i forhold til risiko og kapitalbehov etter rammeverket beskrevet i bankens ICAAP.

6.3 Risikoområder

Pareto Bank eksponeres for ulike typer risiko og de viktigste er beskrevet under.

6.3.1 Kredittrisiko

Kredittrisiko er den vesentligste risikoen Pareto Bank håndterer. Kredittrisiko er risikoen for at et låne- eller garantiengasjement går i mislighold, og kunden ikke oppfyller sine avtalte forpliktelser overfor banken. Bankens kredittrisiko påvirkes av den generelle økonomiske utviklingen og bankens håndverk ved innvilgelse og oppfølging av engasjementet. Kapital settes av for kredittrisiko i pilar 1. I tillegg settes i pilar 2 av kapital for porteføljekvalitet, enkeltkundefokusering og næringskonsentrasjon.

Porteføljekvalitet

Lån med høy risiko får tildelt et eget kapitalkrav i pilar 2. Kapitalkravet er satt til lånets forventede tap gitt risikoklassifiseringen. Det forutsettes at kredittrisiko for lån i de beste risikoklassene er dekket av pilar 1.

Enkeltkundefokusering

Store engasjementer representerer fokusering på enkeltkunder og øker sannsynligheten for store enkelttap. Kredittporteføljen deles opp i størrelseskategorier, og de største engasjementene får et kapitaltillegg.

Næringskonsentrasjon

Bankens konsentrasjonsrisiko skyldes at banken har en relativt høy andel store engasjementer innenfor et fåtall kredittområder. Kredittporteføljen deles opp i seks områder basert på bankens forretningsområder. Områder med en konsentrasjon på over 20 % får et økt beregningsgrunnlag som en funksjon av områdets konsentrasjon. Det økte beregningsgrunnlaget regnes om til et kapitalkrav i pilar 2.

6.3.2 Utlånsvekst

Høy utlånsvekst kan medføre økt risiko i bankens utlånsportefølje. Vekst stiller krav til bankens evne til kredittanalyse, oppfølging, overvåking og rapportering. Det beregnes et kapitalbehov i pilar 2 basert på bankens forventede vekst de neste to år.

6.3.3 Markedsrisiko (rente- og valutarisiko)

Markedsrisiko omfatter risiko for tap som følge av endringer i observerbare underliggende markedscurser som renter, valuta- og verdipapirkurser. Renterisiko er knyttet til bankens beholdning av rentebærende verdipapirer, fastrenteutlån, utlån med rente direkte knyttet til markedsnoteringer (NIBOR/LIBOR) og fastrenteinnskudd. Valutarisiko er knyttet til bankens utlån, plasseringer, inntekter, innskudd og ev. annen innlån/funding i valuta. Det settes av kapital i pilar 2 for å dekke markedsrisiko beregnet på bankens rammer for rente- og valutarisiko.

6.3.4 Kredittspreadsrisiko

Kredittspreadsrisiko omfatter risiko for endringer i markedsverdi av obligasjoner og sertifikater som følge av generelle endringer i kredittspreads. Det settes av kapital i pilar 2 basert på en simulering av økte kredittspreads.

6.3.5 Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko måler bankens evne til å møte kortsiktige forpliktelser og til å sikre langsiktig finansiering av bankens eiendeler. Styring av likviditetsrisiko innebærer både en diversifisering av

finansieringskilder og forvaltning av en overskuddslikviditet i instrumenter med forskjellig grad av likviditet. Likviditetsrisikoen er ivaretatt av bankens likviditetspolicy og -rammer.

6.3.6 Operasjonell risiko

Bankens operasjonelle risiko oppstår som følge av systemfeil eller kontrollfeil som medfører at ledelsen hindres i å overvåke eller kontrollere de øvrige risiki eller at den normale transaksjonsbehandlingen hindres. Videre er dette risiko for feil økonomisk rapportering som kan gi feilaktig beslutningsgrunnlag både internt og eksternt.

Bankens forretningsmodell og relativt begrensede produktspekteret vil i seg selv virke begrensende på den operasjonelle risikoen. Bankens faktiske tap fra operasjonell risiko er lave. Banken har vurdert særskilt operasjonell risiko relatert til IT, regulatorisk risiko, omdømme/ESG-risiko og AML-risiko.

Risiko knyttet til hvitvasking og terrorfinansiering representerer en iboende operasjonell risiko. Banken har i løpet av 2019 gjort en omfattende virksomhetsinnrettede risikovurdering og identifisert ytterligere tiltak for å redusere AML-risikoen.

Banken søker å begrense operasjonell risiko gjennom god styring og kontroll ved etablering av gode kontrollrutiner, godt etablert rutineverk, compliance- og risikofunksjon, samt forsikringsdekning mot svindelanslag.

I Pilar 1 legger banken til grunn basismetoden for beregning av operasjonell risiko. Bankens operasjonelle risiko vurderes som lavere enn pilar 1 kravet, og det settes derfor ikke av kapital under pilar 2 for denne risikoen.

6.3.7 Andre identifiserte risikoformer

Av annen risiko kan nevnes endringer i rammevilkår, nye regelverk som kan påvirke bankens kostnader og inntekter, herunder endringer i kapital- og likviditetskrav, skatteregler, mv.

Videre har banken også renommérisiko knyttet til kunder, motparter, samarbeidspartnere og/eller myndigheter. En del av ICAAP-prosessen er også basert på skjønn og forutsetninger og ikke på erfaringstall fra løpende aktivitet/portefølje.

6.4 Ledelsesmessig styring og kontroll

Bankens ledelse, styre og øvrig tillitsvalgte har alle fokus på bankens risikonivå og kompetanse på området. Det har siden etableringen vært rettet stort fokus på utarbeidelse av policyer, rutiner, instruksjoner og gode systemer for å håndtere bankens risiko på en god måte i førstelinje.

Bankens andrelinjeforsvar består av compliance- og risikostyringsfunksjonene. Compliance- og risikostyringsansvarlig rapporterer til adm. direktør og med rapporteringsplikt til styrets leder hvis det er påkrevd.

Banken har videre egen risikostyringsansvarlig. Alle risikoområder blir regelmessig gjennomgått med bankens styre og rammer for risiko er bestemt og lagt på et forsvarlig nivå. Styret mottar månedlig rapport på overholdelse av regulatoriske krav og interne rammer (compliance og risikorapportrapport).

Det er løpende rapportering til bankens adm. direktør og finansdirektør av markedsrisiko og likviditetsrisiko. Bankens ledergruppe møtes periodisk for å analysere og diskutere markedssyn, aktiviteter og risikonivå. Det er også daglig rapportering til ledelsen på betalingsmessig uorden/mislighold og på øvrige brudd på lånevilkår. Bankens kredittkomiteer har faste møter 2 ganger i uken og ved behov. Markedsrisiko og likviditetsrisiko rapporteres regelmessig til bankens ledergruppe.

Som en del av bankens risikostyring og internkontroll foretas det løpende rapportering til ledelsen av alle vesentlige avvik i banken med forslag til tiltak for å redusere at slike hendelser/avvik gjentas.

Styret har etablert internrevisjon (tredjelinjeforsvar) gjennom en utkontrakteringsavtale. Internrevisjonen rapporterer direkte til styret og er funksjonelt uavhengig av administrasjonen og andre kontrollfunksjoner.

6.5 Risikoevaluering og risikoreduserende tiltak

Styret mener at risikonivået for Pareto Bank er akseptabel og ligger innenfor bankens overordede mål for risiko og risikotoleranse. Kredittrisiko er den vesentligste risikoen Pareto Bank håndterer, og innenfor dette er vesentlige momenter risiko for avvikende kredittkvalitet samt konsentrasjonsrisiko.

Bankens strategi, kompetanse, kredittpolicy, lønnsomhetskrav og kredittprosess er spisset mot og tilpasset bankens porteføljesammensetning. Spesialiseringen er reflektert i kompetansen og erfaringen banken besitter, samt det rammeverk som er etablert hva gjelder blant annet beslutningsstruktur, kredittgivning, porteføljestyling og risikoprising.

Styret vurderer porteføljekvaliteten som god. Per 31.12.2019 var 88 % av bankens portefølje klassifisert innenfor de to beste risikogruppene. Misligholdt volum ligger på 1,4 % av brutto utlån. Banken har historisk hatt lite tap.

Den største risikoen i ICAAP-analysen er konsentrasjonsrisiko. Denne er delt på risiko for konsentrasjon på enkeltkunde og næring. Banken har mange store engasjementer som øker risikoen for større enkelttap. Den er også eksponert mer enn en gjennomsnittlig norsk bank mot markedene for boligutvikling og næringseiendom.

Banken benytter flere virkemidler for å styre næringskonsentrasjonen i utlånsporteføljen. Blant annet setter bankens kredittpolicy rammer for eksponering per portefølje. Kredittengasjementer er videre diversifisert innen bankens forretningsområder. Innenfor eiendom legges det vekt på geografisk diversifisering innenfor bankens nedslagsfelt, som er på Østlandet og i større norske byer. Porteføljen er også diversifisert på type eiendommer og produkttyper. Innenfor selskapsfinansiering er eksponeringen diversifisert på en rekke ulike bransjer. For shippingfinansiering er det satt et eget diversifiseringskrav som innebærer at et marked ikke kan utgjøre mer enn 25 % av den samlede eksponeringen innen shipping og offshore.

Siden 2008 kan banken vise til god kontroll og oppfølging uten vesentlige avvik, feil og større tap.

7 OPPSUMMERING OG VURDERING AV KAPITALBEHOVET

Pareto Bank har gjennomført en analyse av hele sin virksomhets risikonivå og kapitalbehov for å vurdere om det er samsvar mellom valgt risikonivå og bankens soliditet. Analysen skal også bidra til en effektiv og optimal egenkapitalbruk i forhold til virksomhetens omfang og risikoprofil.

Utgangspunktet for ICAAP-prosessen har vært alle risikoområder hvor banken har aktivitet og risiko. Banken har etablert policyer, rutiner og instruksjoner som har vært gjenstand for styrebehandling, herunder behandling av risikonivå og interne krav til risikorammer og -nivå. Det er etablert rutiner for rapportering av bankens regulatoriske krav og interne rammer basert på dette.

Selve prosessen for utarbeidelse, kvalitetskontroll og godkjenning av ICAAP, har styret gjort i samarbeid med bankens administrasjon. Det foretas også en uavhengig vurdering av dokumentet av bankens internrevisor.

Banken fikk et pilar 2-krav vedtatt av Finanstilsynet på 3,2 % av vektet beregningsgrunnlag i SREP for 2017. Bankens minstekrav til ren kjernekapital inklusiv pilar 2 er 15,7 % per 31.12.2019.

God tapsabsorberende evne gjennom lønnsomhet, fleksibilitet i styring av balansen på grunn av korte løpetider, og en høy uvektet kapitaldekning sammen med resultatene av stresstester underbygger styrets beslutning om å sette kapitalmålet for ren kjernekapital til 16,2 %, med en kapitalkravsmargin på 0,5 prosentpoeng fra 31.12.2020.

Banken er godt kapitalisert med en ren kjernekapitaldekning på 17,4 % pr 31.12.2019. Finansdepartementet har vedtatt å øke systemrisikobufferen med tilsammen 1,5 prosentpoeng fra utgangen av 2022 for banker som følger standardmetoden. Pareto Bank venter å ligge noe over sitt eget målnivå på 16,2 % innen utgangen av 2020 for å delvis fase inn det økte kravet til systemrisikobufferen.

Etter økningen i systemrisikobufferen på 1,5 prosentpoeng vil bankens minstekrav til kapital være 17,2 % ved utgangen av 2022. Med en kapitalkravsmarginen på 0,5 prosentpoeng vil banken sikte mot et kapitalmål på 17,7 % ved utgangen av 2022.

	31.12.2020	31.12.2022 (est.)
Minstekrav ren kjernekapital pilar 1 med buffer	12,5 %	14,0 %
Pilar 2 krav (SREP 2017)	3,2 %	3,2 %
Krav til ren kjernekapital	15,7 %	17,2 %
Kapitalkravsmargin	0,5 %	0,5 %
Kapitalmål	16,2 %	17,7 %